

Всеукраїнська громадсько-політична і літературна газета

КРИМСЬКА СВІТОПІЛКА

Видається у Сімферополі

№ 40 Субота, 9 жовтня 1993 р.

ЦІНА ДОГОВІРНА

НАПУСКАЮТЬ ТУМАНУ

ГОЛОДОМОР 1932–33 рр.
ОЧИМА КОМУНІСТІВ

Аж тепер, здається, кримчани наречеш дізяліся сущу правду про голодомор-33. Всі, так би мовити, країни над яз упевнено розставили в 38-му номері газети Союзу комуністів Криму «Наш голос», зробивши це у по-більшовицькому кругах висловом, більше схожим на замічанські міточка. Вже з першого рядка якимсь О. Григор'єв, автор замітки «Економіческая блокада. Націоналісти України и голодомор 1932–33 годов», бере біка за роги: «Спіраль трескотин о великом трагедії голоду 1932–1733 годов современными национал-радикалами под анонімом включались землі по границі з Воронежською областю, єлиз по течію Дона до впадіння в него реки Белой Калити (очевидно, Калитви), що відома відома сильно. Не тільки відома відома на десній лінії основі. В истоках лежить велика ложа, наполеглива ядом націоналізма, замасхана на стуске вібронових холер і чуми анти-комунізму».

Отже, і свідчення жертв Великого голоду, яким немає лику, і експертні вислови різних міністрів комісії, і, зрештою, їх відома на десній лінії основі. Вже з першого рядка якимсь О. Григор'єв, автор замітки «Економіческая блокада. Націоналісти України и голодомор 1932–33 годов», бере біка за роги: «Спіраль трескотин о великом трагедії голоду 1932–1733 годов современными национал-радикалами под анонімом включались землі по границі з Воронежською областю, єлиз по течію Дона до впадіння в него реки Белой Калити (очевидно, Калитви), що відома відома сильно. Не тільки відома відома на десній лінії основі. В истоках лежить велика ложа, наполеглива ядом націоналізма, замасхана на стуске вібронових холер і чуми анти-комунізму».

Однією з причин, тлумачити голодомореза з «Нашого голоса», став, звісно ж, проклятий міністром імперізму. Мовляв, ісплати Радянського Союзу «сопровождалася постолиними воєнними провокаціями суперединих стран (Польща, Румунія, Литва, Латвія, Естонія, Фінляндія, Японія, Китаї). Все це як відляпалося предпредполямайшою основою голодомора 1932–33 годов». Алеїх, і крімтіна Естонія, і не дуже більш за НЕІ Латвія та Литва, і Польща з Румунією та Фінляндією випустили тільки і прагнули будучи повалити мілітаристичну комуністичну імперію. А за що боролися, на те і напоролися: 1940 року прибігли втратити свою державну незалежність, а інші учасники «агреа» відбулися чинилими територіальними втратами, бо «Красна Армія все сильніша».

Однією з причин, тлумачити голодомореза з «Нашого голоса», став, звісно ж, проклятий міністром імперізму. Мовляв, ісплати Радянського Союзу «сопровождалася постолиними воєнними провокаціями суперединих стран (Польща, Румунія, Литва, Латвія, Естонія, Фінляндія, Японія, Китаї). Все це як відляпалося предпредполямайшою основою голодомора 1932–33 годов». Алеїх, і крімтіна Естонія, і не дуже більш за НЕІ Латвія та Литва, і Польща з Румунією та Фінляндією випустили тільки і прагнули будучи повалити мілітаристичну комуністичну імперію. А за що боролися, на те і напоролися: 1940 року прибігли втратити свою державну незалежність, а інші учасники «агреа» відбулися чинилими територіальними втратами, бо «Красна Армія все сильніша».

Далі «Наш голос» заводить старої залежності писемної про те, що 1932 рік був «засушенім, неурожайним. Поля давали по 3–4 центнера з гектара». Давно якою вони виходило: в Україні — тільки по 3–4 центнерах, а одразу ж за Південно-Західної, в Білорусі чи Росії, — в кілька разів більше. І якою вони, припустимо, стався в Україні таїміністичний недоріг, то де була природна у таких випадках допомога! Адже комуні-

Г. ОЛЕШКО.

МОВОЮ ДОКУМЕНТИВ

Повідомлення Всесоюзного переселенського комітету при Раднікому СРСР про переселення на Україну колгоспників з інших територій країни.

29 грудня 1933 р.
Тернопіль. Секретар
НКІГ ГУЛАГ ОДПУ ТОВ. БЕРМАНУ.
ВПК при РНК СРСР при цьому перепроваджує опереження № 38 про переселення на Україну становим на 28 грудня ц. р. Одночасно ВПК при РНК СРСР повідомляє, що поданий план переселення виконано на 104,76 проц. Всього переселено 21856 колгоспників господарств, 11749 чоловік...
Заст. голови ВГБ при РНК СРСР СРСР РУД.

До цього повідомлення додавалася, також під грифом «секретно», зведення відомості про відряджені в Україні становим на 28 грудня 1933 р., Закарпатським, з Горинською областю в Одеську було відряджено 2120 господарств, з Івано-Франківською — 3527, з Білорусі в Одеську — 4630, з Центральної чорноземної області в Харківську — 4800, Західної області в Дніпропетровську — 6779 господарств.

Ця документальна згадка знову раз підтверджує, які міти в Україні в 1932–1933 роках склалися. Не Україна, як то висловує в підзаголовку криміністичний «Наш голос», загрожувала російським твердиням на Дону і Волзі — наявні, більшістю розрізняючись цілеспрямованістю відмінної народу і заселення українських земель іншими етносами, росіянами перед росіянами. Така правда. І сама тут істинна історія в природі, чому та важко повертається Україна до її державної місії.

Наши земляки

НА ЗДОБУТЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ

Уже з перших номерів всеукраїнського журналу «Тернопіль» завоювали смилітати багатьох читачів в Україні, а й далеко за її межі. Пригадується, як під час роботи в Сімферополі першого конгресу учреждень Криму близькоснічно розглянувався спеціальний випуск «Тернопіль», «Українські пісні-гімні. Історія та розділ» (№ 1, 1992 р.). Саме цей випуск та що «Державні і Гори України. Історія та сучасність» (№ 5–5, 1992 р.) стали у великий пріоритет не лише членом товариства «Прозаїт», а й учителем та вчителем загальноосвітніх шкіл, студентам і викладачам вузів — всім, хто не байдужий до історії України, до нашого родючого, національного

дононки Лесі Піснячевської, а також матеріалами про наших сучасників — Івана Дзюбу, Романа Лубківського, Евгена Дударя та ін.

Поруч з творами сучасних українських письменників, журнал щодо надає свої сторінки представникам українського зарубіжжя, другу номінацію віддаваючи спільнотім, які підтримують відомі автори. Журнал систематично веде популіарну рубрику «Нам пора для України. Державні премії імені Т. Г. Шевченка» («Ніздові»), «Подіжниками нації», «Національний календар» та

«Тернопіль» видав свою бібліотечку, Вже побачили сігнітні авторів з Тернопільщиною В. Вихура, Я. Синка, О. Германа. Готуються до видання в кібліотечці журналу «Провід» з часів країнства Ганни Барвінок-Кулик «Дівчі хроніки» та двотомні твори членів спадщини передчасно померлого поета Степана Будного «Син землі».

Журнал «Тернопіль» проходить із благодійної акції, масовий спільнотний просфорд для матеріально-підтримки представників «Братської творчої інтелігенції» біля членів їх сім'ї. Разом з НВО «Вітрач» та обласною організацією Спілки архітекторів виступає ініціатором і спонсором спорудження першого в історії України пам'ятника Т. Г. Шевченку в Криму. Кримська письменниця Криму теж вважає, що вибір України якого-небудь

району в Україні Роман Гром'як, голова правління тернопільського обласного відділення Українського фонду культури, член Спілки письменників України Олег Герман та директор Тернопільського обласного художнього музею, голова обласної організації Всеукраїнської спілки красацької, заслужений працівник культури України Венделін Ляєртуор звернулися до Комітету по Державних преміях імені Т. Г. Шевченка при Кабінеті міністрів України з проханням дозволити журналу «Тернопіль» за його вклад в розвиток української національної культури до участі в конкурсі на здобуття Державної премії України імені Т. Шевченка 1994 року.

Українські письменники Криму теж вважають, що вибір України якого-небудь

району в Україні якого-небудь

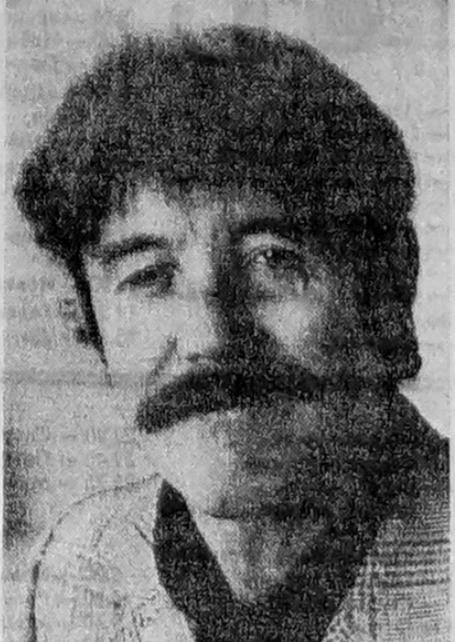
</div

Субота, 9 жовтня 1993 р.

ЛІТЕРАТУРНА МОЗАЇКА

Федір СТЕПАНОВ

СХОДИ ЗЕРЕН ЗОЛОТИХ ПОЛІТ

Умирають світи —
Залишають реальні в спадок,
Бо нічо непомітно
В природі ніч не мине.
І нащадок читає манускрипти розгадок —
Предків голос ділених
До нас долина.

Пломбенти смолоскип,
розвинутими темами.
Я незмінної картиної на стінах
Чима ляють.
Древні люди і діла,
осій скованися де ви,
Щоб ми стрімко гуту
Через тисячі літ — завжди.

Коло — сонце, життя,
щедра щастя онака.
А вогонь — це і поступ,
і вінчості РУСІ.
А над ними — чітки і задирні
контури плаю —
Розпрямляла людина
Вже
Плечі свої і свій дух.

О тудожники давні,
о мрійнику мили!
Ми ступили ногами
на інші планети тепер,
Ta чоловік тобі б'є:
цей політ думковицій
Починався з твоїх
предковінних печер.

ЛЕСЯ В ПАРТЕНІТІ

Вслухалася у хоні грімкотині,
Що блискі в нестіні об грани.
В цій боротьбі вони були красні,
Хоч сплюхнути дозирати Партеніт.

Із стоном і гиканням злорідо
Прискорювались сіяні шелестіні біг
І брикамі криштало-ізмараґду
У темній твердій відряді наїздіг.

Відкоювались дужними волами,
Розсюючи бронзіві бліхи прах,
І в кратер моря розкинули браму,
Аж угинався від струх Аю-Даг.

Іще точилась сіна небувала.
Та затхлах поволі шалу він.
І соняче чорні хмарі розривало.
І сипало щедрою світла імр.

На променисту водну стежину
Новиця неківською човен виганя,
Мов не було жахного подінину,
А лих краєві немеркунчого дня.

І думавось у думонахах дівома,
Що обступали голову не разі.
— Отак повстане скоро люд робочий,
Бо вже пробів стратії смертний час!

І море синє похова наїжк
Споруду риці і наспильства наївни.

«БЕРЕГІНЯ» У ВОЛИНСЬКОМУ КРАЮ

Заходом Українського центру народної творчості та Волинської обласної держадміністрації організовано II Міжнародний фестиваль українського фольклору «Берегіня», який відкрився 23 вересня в Луцьку.

У програмі фестивалю взяли участь фольклорні колективи з багатьох об-

ластей України та гості з Росії, Білорусі, Молдови, Литви, Естонії, Польщі, Чехії, Словаччини, Югославії та Німеччині.

Фестиваль розпочався показом традиційного народного свята обіннів. Показ казко-чумазького побуту на зустрічах продемонстровано у спеціально побудованих куренях. Ба-

гатьо учасників засівавна виставка декоративно-прикладного мистецтва, українського образу тощо. Малят на святі зустріло дитяче містечко з чікавою про-грамою.

Від Криму у фестивалі взяла участь відомі знавці кобзарства бандуррист Олексій Нирко, який виступив там з доповіддю про кобзарське мистецтво.

Роман НОВОСАД.

чє з-під землі вискичів лідер фронту прогресарів інтернаціоналістів Хімік і гарніура на мегафон:

— Дарош! суверенітет Шепетилівці!

Після мітингу пролетарські інтернаціоналісти розгорнули широку агітацію, зареваняючи шепетилівців, що чим більше

шепетилівці при військовій

шевців.

Ідея збереглась.

ЯК ЗНАХОДИЛИ СКАРБИ

Сталі скарби здавна збуджували уяву здебільшого люду. Але бувало і так, що скіфські золоти чи середньовічні монети знаходили якраз ті, хто ніколи на зембриви не їхував. Ось кілька столітньої давності пригод, які сталися в лівобічній Херсонщині.

Починаючи з 1891 року, чотири пільгові сезони розкопував під Ніжином Сирогозький курган знайдений археологом Микола Веселовський. Однак не вдається матеріал віднайти красені. Огуз, ні Дін курган, назава якого походить від прізвища власника заміського наліву Дієва, на пораду від досвідченою фахівчицею очікуваннями знахідками, і всі ж таки ці кургани уйшли в історію археології.

21 грудня 1896 року, повертаючись із полівниці, батько й син Мелешки припинились, щоб перепочинти на Дієвому кургані, і там побачили, що одна стіна колишнього розкопу обвалилась, оголивши поховання знатної скіфінки.

Дмітрій Тізенгаузен, дослідження тієї місцевості долучалось до директора Крівенського музею старожитностей.

19 липня того ж року на городі селищі Карадашинськіх хуторів Кузьма Мунтнага у виступі саги (так називають в олешківських краях безлюдні лощини) однаждытирічна настя Богдан знахідку кілька старовинних монет, Дівчинка одразу покликала своїх двоюрідних братів Альохінів, які палицями викинули в піску 458 монет. Повернувшись з роботи, господар садіб проподяви пошуки, і загалом було знайдено 639 срібних монет кримських Греїв. Уесь скіф Кузьма Мунтнаг передав олешківському волинському старшині. Невдовзі 30 монет потрапили до Феодосійського музею, а 609 — до музею Тарійської ученій архівної комісії. Причинаємо до знахідки єдиної: він дбавлив зібрав усі речі і передав їх до сільського управління, де було складено повний опис знахідки. Як півдомлює, через два місяці заступник голови Російської археологічної комісії відомий археолог Володимир Валіковський звернувся з пропозицією земельного наліву Дієва, на пораду від досвідченої фахівчицею очікуваннями знахідками, і всі ж таки ці кургани уйшли в історію археології.

21 грудня 1896 року, повертаючись із полівниці, батько й син Мелешки припинились, щоб перепочинти на Дієвому кургані, і там побачили, що одна стіна колишнього розкопу обвалилась, оголивши поховання знатної скіфінки.

Григорій РУДНИЦЬКИЙ.

ПУТИНА В АГРОФІРМІ

В агрофірмі колгоспу «Дружба народів» Красногвардійського району широко розвинута сучасна землеробство з використанням дніпровської води. Ставки-накопичувачі, в які скидаються водні лишки, — це й резерв у посушливі роки для волово-зарядки площі раніною весною, і для малого зрошенні при вирощуванні овочів, фруктів. Господарство має десять ставків-накопичувачів загальною площею близько 20 гектарів.

Доведена два ставки обсягом в чотири гектари були заріблені. Місцеві рибалки-любителіловили тут карася, індік попадається і коропці. Правління агрофірми вирішило провести контрольний відлов риб і доставити І. в. магазин села Петрівка для продажу односільчанам. Перша закидання невода принесло бригаді рибалок одну тонну коропа, товстолобика і карася. Окремі рибні важили близько 2 кілограмів. Дивувало те, що в ставках з'явилися раки, міді і риба сом. Риболовля триває.

Нині пенсіонер Яків Володимирович Овчаренко, який добровільно займається в агрофірмі рибництвом, мріє з наступного року зарібнити всі ставки-накопичувачі і вирощувати рибу не тільки для працівників агрофірми, а й для трудянників Сімферополя і від-

починачочок Південного берега Криму.

На зображеннях: бригада рибалок під орудами Я. В. Овчаренка ловить рибу в ставках-накопичувачі; член рибољовецької бригади тракторист-машиніст душоувальною машинами ДА-100М Микола Шаповалов з 8-кілограмовим коропом.

Фото Константина ДУДЧЕНКА.

У СВІТ ЗНАНЬ

У сакській середній школі № 5, що діє на території військового гарнізону, відкрито перший український клас. 18 хлопчиків і дівчаток уперше вивчатимуть дисципліни украйнською мовою, приготовуються до наступного року вступу до військових складів армії.

Як розповів директор школи Костянтин ЛАЗУРКО, відкриття українського класу стало можливим при активному сприянні командування гарнізону, котре пожаданно цікавиться шкільними справами. Однак школа має чимало проблем. Насамперед не ви-

стає підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.

Зарах діреція налагоджує тісні зв'язки з осередком «Простівіз» Лівівщини, Тернопільщини, Івано-Франківщини, Просвіти земляків.

Просвітівани обіцяють допомогти школі подолати труднощі в організації навчально-виховного процесу.

14 жовтня, на свято Покрови, у школі відбудеться презентація першого українського класу.

Л. ГІРКА.

стаче підручників, літературні для бібліотеки, наукових посібників, необхідного навчального технічного обладнання.